

มาเลเซียกิโลตินระบบราชการ

ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เมื่อพูดถึงกิโลติน (guillotine) เรามักนึกถึงเครื่องประหารชีวิตโดยใช้ใบมีดขนาดใหญ่หล่นลงมาตัดคอมมนุษย์ให้ขาด โดยทันทีทันใด ซึ่งใช้กันแพร่หลายในช่วงปฏิวัติของฝรั่งเศส แต่หากพูดถึงกิโลตินทางบริหารรัฐกิจแล้ว จะหมายถึงกลยุทธ์ Guillotine Strategy ซึ่งยกเลิกหรือปรับปรุงกฎระเบียบราชการที่ล้าสมัยและไม่จำเป็นอย่างรวดเร็วและเด็ดขาด

ปัจจุบันปัญหาในการปฏิรูปกฎระเบียบราชการที่ไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควรในประเทศต่างๆ รวมถึงประเทศไทยด้วย มักดำเนินการจากล่างสู่บน ให้นักรบราชการหรือภาคธุรกิจเสนอขึ้นมามีว่าจะปรับปรุงหรือยกเลิกอะไรบ้าง และกำหนดให้ต้องพิสูจน์ว่าสมควรยกเลิกหรือปรับปรุงกฎระเบียบนั้นๆ ขณะที่หน่วยงานราชการต่างๆ มักจะพิจารณาอย่างล่าช้าทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ ทำให้กฎระเบียบมากมายก่ายกองดังกล่าวยังมีผลใช้บังคับต่อไปเรื่อยๆ จนผู้เสนอให้เปลี่ยนแปลงต้องเอือมระอาไปเอง

แต่กลยุทธ์แบบกิโลตินนั้นว่าแตกต่างออกไป โดยจะพิจารณากฎระเบียบทั้งหมด ไม่ได้พิจารณาแค่ครั้งละไม่กี่รายการ และกำหนดให้หน่วยงานราชการต้องเป็นฝ่ายพิสูจน์ว่ากฎระเบียบนั้นๆ เป็นสิ่งจำเป็นและพิสูจน์ว่าขั้นตอนการอนุมัติอนุญาตที่เป็นอยู่ไม่ยุ่งยากและเหมาะสมแล้ว ไม่เป็นภาระต่อประชาชนหรือภาคธุรกิจ จากนั้นจะส่งความเห็นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความเห็นเพิ่มเติม ก่อนคำความเห็นเสนอคณะรัฐมนตรีหรือรัฐสภาพิจารณาว่าจะยกเลิกหรือไม่ต่อไป โดยหากหน่วยงานราชการไม่นำเสนอเหตุผลความจำเป็นภายในเวลาที่กำหนด หรือนำเสนอเหตุผลความจำเป็นมาแล้ว แต่ไม่สามารถพิสูจน์จนเป็นที่พึงพอใจได้ จะยกเลิกหรือปรับปรุงกฎระเบียบนั้นๆ โดยทันที หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ใบบีมดกิโลตินตัดศีรษะ(กฎระเบียบ)ให้มันขาดออกไป

รัฐบาลมาเลเซียนับเป็นประเทศหนึ่งที่นำกลยุทธ์กิโลตินมาใช้ เนื่องจากพิจารณาเห็นว่าประเทศที่ได้รับการจัดอันดับว่าง่ายต่อการดำเนินธุรกิจมากที่สุดในโลกโดยธนาคารโลกนั้น ไม่ใช่ประเทศตะวันตกแต่อย่างใด แต่ความจริงแล้วเป็นประเทศเพื่อนบ้าน คือ สิงคโปร์ ทั้งๆ ที่ความจริงแล้วด้วยทกฏหมายมาเลเซียและสิงคโปร์ก็คล้ายคลึงกัน มิหนำซ้ำ ข้าราชการจำนวนมากของสิงคโปร์ ไม่ได้เป็นคนสิงคโปร์แต่อย่างใด แต่เป็นคนมาเลเซีย ดังนั้น จึงไม่มีเหตุผลที่มาเลเซียจะเป็นอันดับ 1 ไม่ได้

รัฐบาลมาเลเซียจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการพิเศษเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ภาคธุรกิจ (Special Task Force to Facilitate Business) โดยมีชื่อย่อในภาษามาลายีว่า Pemudah ขึ้นเมื่อเดือนมกราคม 2550 ซึ่งกรรมการประกอบด้วยภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคแรงงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ รวมถึงประมวลความเห็นของภาคธุรกิจเกี่ยวกับแนวทางเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุน โดยกำหนดตัวชี้วัดว่าจะต้องบรรลุเป้าหมายเป็น 10 อันดับแรกในการเป็นประเทศที่ง่ายต่อการดำเนินธุรกิจ

นับตั้งแต่ก่อตั้งมา คณะทำงานพิเศษ PEMUDAH นับว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก ได้สร้างผลงานเป็นรูปธรรมมากมาย เป็นต้นว่า

ประการแรก ลดระยะเวลาคืนภาษีเงินได้จาก 6 เดือน เหลือ 14 – 30 วัน หากยื่นคำขอทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ หากคืนภาษีล่าช้ากว่ากำหนด 90 วัน กรณียื่นทางอิเล็กทรอนิกส์ และเกิน 120 วัน กรณียื่นเป็นกระดาษ กรมสรรพากรจะคำนวณจ่ายค่าเสียหายเป็นดอกเบี้ยให้รายวัน ในอัตรา 2% ต่อปี สำหรับการจ่ายภาษี สามารถจ่ายโดยบัตรเครดิตได้

ประการที่สอง กำหนดให้การจดทะเบียนบริษัทจะต้องดำเนินการแล้วเสร็จโดยทันที

ประการที่สาม ลดจำนวนแบบฟอร์มของหน่วยงานราชการ เช่น แบบฟอร์มกรมศุลกากร จากเดิมมากมายถึง 16 แบบฟอร์ม ลดลงเหลือ 4 แบบฟอร์ม โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2551 เป็นต้นไป

ประการที่สี่ เดิมเวลาไปติดต่อราชการ ต้องแนบเอกสารราชการมากมาย เช่น สำเนาบัตรประชาชน ซึ่งความจริงแล้วหน่วยราชการต่างๆ สามารถตรวจสอบข้อมูลโดยทางอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลกลาง คือ National Registry Department database ได้อยู่แล้ว หรือหลักฐานการศึกษา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้กับฐานข้อมูล Malaysian Examinations Council database กฎระเบียบเช่นนี้สร้างภาพลักษณ์เชิงลบว่าหน่วยราชการมาเลเซียล่าช้าและยังเป็นภาระต่อผู้ติดต่อราชการอีกด้วย ดังนั้น เมื่อต้นปี 2555 รัฐบาลมาเลเซียได้สั่งการให้ทุกหน่วยราชการยกเลิกกฎระเบียบให้ผู้ติดต่อราชการต้องแนบสำเนาเอกสารที่มีอยู่แล้วในฐานข้อมูลของทางราชการ

ประการที่ห้า รวมระบบคอมพิวเตอร์สำหรับให้บริการภาครัฐกิจให้เข้าด้วยกันเป็น 2 ระบบใหญ่ คือ ระบบการจดทะเบียนธุรกิจ (National Business Registration System - MyCOID) ประกอบด้วยระบบของหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมสรรพากร กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประกันสังคม สำนักงานพัฒนา SMEs ฯลฯ และระบบใบอนุญาตประกอบธุรกิจ (National Business Licensing System - BLESS) ครอบคลุมการขออนุญาต 102 รายการ จากหน่วยราชการ 45 แห่ง เช่น อนุญาตก่อสร้าง อนุญาตโรงงาน อนุญาตโรงแรม ฯลฯ ซึ่งล่าสุดปลายเดือนพฤศจิกายน 2554 รัฐบาลมาเลเซียได้สั่งการให้รวม 2 ระบบคอมพิวเตอร์นี้เข้าด้วยกันเพื่อให้บริการแก่ภาครัฐกิจเป็นจุดเดียว

ล่าสุดการจัดอันดับความง่ายในการทำธุรกิจเมื่อปี 2555 มาเลเซียก้าวกระโดดจากอันดับที่ 23 มาเป็นอันดับที่ 18 หายใจรดต้นคอของไทยซึ่งอยู่ที่อันดับที่ 17 อย่างไรก็ตาม การจัดอันดับครั้งนี้ คาดว่ามาเลเซียจะดีขึ้นอีกครั้งหนึ่งอย่างแน่นอน เนื่องจากธนาคารโลกให้คะแนนต่ำมากแก่มาเลเซียเกี่ยวกับการอนุญาตก่อสร้าง คือ อันดับ 113 ซึ่งนับเป็นการเข้าใจผิด ซึ่งความจริงแล้วมาเลเซียได้ปฏิรูปในเรื่องนี้มาแล้วตั้งแต่ปี 2550

บทความตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ Post Today ฉบับวันที่ 18 มิถุนายน 2555

July 3, 2012 MYT 12:06:00 PM

Govt aims to put 90% of services online by 2015

By JOSEPH SIPALAN

PUTRAJAYA: The Government is aiming to put 90% of all its services online by 2015 via its myGovernment portal, said Chief Secretary to the Government Datuk Seri Dr Ali Hamsa on Tuesday.

He said currently 35% of government services are available through the portal allowing pensioners and senior citizens to access their various benefits online, apart from license and permit renewals and local council summons payments.

“The government is creating an ecosystem that will encourage the extensive application of ICT in all areas of the economy to build up communities that are connected globally and to interact in real-time.

“Technology has infused into all aspects of service delivery and internal Government operations,” he said in his keynote address at the National Digital Conference 2012 at the Putrajaya International Convention Centre (PICC) here.